KAA 3/2023 VP VALVOTTU KÄYTTÖTILA HUUMEITA KÄYTTÄVILLE

ASIANTUNTIJAKUULEMINEN SOTE VALIOKUNTA 12.6.2024

MARKKU KUISMA
LINJAJOHTAJA, ENSIHOITO HUS JA
ENSIHOITOLÄÄKETIETEEN DOSENTTI, HELSINGIN YLIOPISTO

TAUSTAA

Huumeiden käyttöön liittyvät yliannostukset kuormittavat terveydenhuoltoa erityisesti ensihoidon ja päivystyksen osalta. HUSissa ei seurata erikseen huumekuolemia, mutta sen sijaan erilaisia huumeyliannostuksia hoidetaan päivittäin ja arviolta noin 1 000 vuodessa.

Huumeidenkäyttäjät jakautuvat moniin erilaisiin ryhmiin, joilla on erilaisia osin vakavia terveysongelmia, ja joiden tavoittaminen vaatii erilaisia keinoja ja on ongelmallista. Erityisesti nuorten aikuisten korkea huumekuolleisuus Suomessa on tällä hetkellä hälyttävää. Onnettomuustutkintakeskus on ottanut vastikään alle 25-vuotiaiden huumekuolemat erityistarkasteluun, ja tuloksia odotetaan kuluvana keväänä.

TAUSTAA

Huumeiden käyttötilat ovat tiloja, joissa huumeiden käyttäjät voivat käyttää laittomia päihteitä terveydenhuollon työntekijän valvonnassa.

Ensimmäinen huumeiden käyttötila perustettiin Sveitsin Berniin jo lähes 40 vuotta sitten vuonna 1986.

Tällä hetkellä Euroopassa käyttötiloja on ainakin 12 maassa, yhteensä noin 100 kappaletta. Käyttötiloja on Hollannissa, Saksassa, Espanjassa, Tanskassa, Kreikassa, Ranskassa, Norjassa, Islannissa, Belgiassa, Portugalissa, Luxemburgissa ja Sveitsissä. Euroopan ulkopuolella käyttöhuoneita on ainakin Australiassa, Kanadassa ja Yhdysvalloissa.

HYÖDYT ENSIHOITOPALVELUN NÄKÖKULMASTA

- Vakavien sekä kuolemaan johtavien yliannostusten väheneminen
- Vakavien yliannostusten nopea havaitseminen ja hoito
- Yliannoksiin liittyvien ensihoitotehtävien määrän väheneminen
  - Välillisesti ensihoidon työturvallisuuden parantuminen, kun tehtävien määrä ”huumekämppiin” vähenee

OPIOIDI YLIANNOKSET JA YLIANNOSKUOLEMAT

The NEW ENGLAND JOURNAL of MEDICINE

Table 1. Injections, Opioid-Involved Overdoses, and Overdose Deaths at an Unsanctioned Safe Consumption Site, 2014 through 2019.*

Year	Injection Events	Opioid Overdoses	Overdoses per 1000 Injections	Overdose Deaths
2014	350	0	0.00	0
2015	1,076	1	0.93	0
2016	1,536	1	0.65	0
2017	1,759	3	1.71	0
2018	2,867	13	4.53	0
2019	2,926	15	5.13	0
Total	10,514	33	3.14	0

* The data are from an unsanctioned safe consumption site in an undisclosed city in the United States.

MUITA MAHDOLLISIA HYÖTYJÄ

- Infektioiden vähentyminen käytettäessä steriilejä välineitä
  - HIV ja hepatiitti C
  - Paikallisten ja yleisinfektioiden (sepsis) sekä ensdokardiitin (sydämen sisärakenteiden tulehduksen) vähentyminen
- Käytettyjä neuloja ja ruiskuja jää vähemmän puistoihin ja julkisiin WC-tiloihin
  - Tahattomia neulanpistotapaturmien vähentyminen
  - Turvattomuuden tunteen vähentyminen esim. lapsiperheissä
- Terveydenhuollon kustannusten vähentyminen
- Valvotussa pistotilassa mahdollisuus antaa myös terveysneuvontaa sekä ohjata käyttäjät asianmukaisiin terveydenhuollon ja sosiaalitoimen palveluihin tarvittaessa suoralla ajanvarauksella
  - Myös mahdollista antaa samalla perusterveydenhuollon palveluita kuten haavojen hoitoa

MAHDOLLISET HAITAT

- Kirjallisuudessa ei ainakaan toistaiseksi ole raportoitu haitoista käyttäjille eikä henkilöstölle
- Valvotut pistotilat eivät tiettävästi ole lisänneet rikollisuutta tai häiriöitä lähiympäristössä
- Luonnollisestikaan kaikkia mahdollisia haittoja ei ehkä ole tiedostettu tai havaittu, mutta joka tapauksessa hyötyjen arvioidaan selvästi ylittävän mahdolliset haitat

JOHTOPÄÄTÖKSET

Vahva suositus lainsäädännöllisesti mahdollistaa ja sen jälkeen toteuttaa valvottuja huumeiden käyttötiloja.

The impact of supervised drug consumption services (SCS), Ontario, Canada, January 2024

“Nearly every study on supervised injection facilities recommends the intervention for areas where drug use is prevalent. From the body of evidence, the advantage of SCSs should be heavily considered when a community is trying to prevent the harms associated with drug use.”

JOHTOPÄÄTÖKSET

Tarvitsemme tietoa siitä, miten käyttötilat voisivat olla hyödyllisiä juuri suomalaisessa ympäristössä ja meidän päihteiden käyttökontekstissamme, jossa erityisesti buprenorfiinin käyttö ja useiden päihteiden samanaikainen käyttö on vallitsevaa.

Käyttötilat on nähtävä ensisijaisesti huumeidenkäyttöön liittyvien haittojen vähentämiseen tähtäävänä toimenpiteenä, jonka tavoitteena on myös vähentää huumeiden käytöstä muulle yhteiskunnalle ja väestölle aiheutuvia haittoja ja terveysriskejä.

TIETEELLISET REFERENSSIT

American Journal of
Preventive Medicine

RESEARCH ARTICLE

Supervised Injection Facility Utilization Patterns: A Prospective Cohort Study in Vancouver, Canada

Mary Clare Kennedy, PhD,[1,2] David C. Klassen, MD,[3] Huiru Dong, MSc,[1,4] M-J S. Milloy, PhD,[1,2] Kanna Hayashi, PhD,[1,5] Thomas H. Kerr, PhD[1,2]

Reduction in overdose mortality after the opening of North America's first medically supervised safer injecting facility: a retrospective population-based study

Brandon D L Marshall, M-J Milloy, Evan Wood, Julio S G Montaner, Thomas Kerr

Lancet 2011; 377: 1429–37
Published Online
April 18, 2011
DOI:10.1016/S0140-6736(10)62353-7

Evaluation of an Unsanctioned Safe Consumption Site in the United States

N ENGL J MED 383;6 NEJM.ORG AUGUST 6, 2020

The New England Journal of Medicine

Drug and Alcohol Dependence 145 (2014) 48–68

Contents lists available at ScienceDirect

Drug and Alcohol Dependence

journal homepage: www.elsevier.com/locate/drugalcdep

Review

Supervised injection services: What has been demonstrated? A systematic literature review☆

Chloé Potier[a,b,*], Vincent Laprévote[c,d], Françoise Dubois-Arber[e], Olivier Cottencin[a,b], Benjamin Rolland[a,b]

PRACTICE | INNOVATIONS VULNERABLE POPULATIONS CPD

Supervised consumption services for acute care hospital patients

Kathryn A. Dong MD MSc, Jennifer Brouwer RN MN, Curtis Johnston MD, Elaine Hyshka PhD

Cite as: *CMAJ* 2020 May 4;192:E476-9. doi: 10.1503/cmaj.191365

TIETEELLISET REFERENSSIT

Cureus. 2023 Dec; 15(12): e50406.
Published online 2023 Dec 12. doi: 10.7759/cureus.50406
PMCID: PMC10783936
PMID: 38213341

Managing Addiction and Overdose Deaths: The Debate Over America's Safe Injection Spaces

Monitoring Editor: Alexander Muacevic and John R Adler

Farhaad Rasool,[1] Arthur A Klein,[2] and Joerg R Leheste[1]

American Journal of
Preventive Medicine
REVIEW ARTICLE

Supervised Injection Facilities as Harm Reduction: A Systematic Review

Timothy W. Levengood, MPH,[1] Grace H. Yoon, MS,[1] Melissa J. Davoust, MSc,[1] Shannon N. Ogden, MPH,[1] Brandon D.L. Marshall, PhD,[2] Sean R. Cahill, PhD,[1,3] Angela R. Bazzi, PhD[4,5]

The Impact of Safe Consumption Sites: Physical and Social Harm Reduction and Economic Efficacy

BY MARY GRACE LEWIS

WESTMINSTER UNIVERSITY